

EXAMENREGLEMENT

Landsexamen havo-vwo 2025

vastgesteld augustus 2024

Inhoudsopgave

	blz
Artikel 1 Definities	3
Artikel 2 Samenstelling Landsexamencommissie	3
Artikel 3 Deelnamecriteria	3
Artikel 4 Indeling en inrichting landsexamen	4
Artikel 5 Examendossier en werkstukken	4
Artikel 6 Opzet en duur commissie-examen (CIE)	5
Artikel 7 Beoordeling commissie-examen (CIE)	5
Artikel 8 Profielwerkstuk	5
Artikel 9 Examenafname (schriftelijk en mondeling)	6
Artikel 10 Gang van zaken tijdens het examen	8
Artikel 11 Onregelmatigheden	8
Artikel 12 Commissie van beroep	9
Artikel 13 Klachten en bezwaar	9
Artikel 14 Uitslag	10
Artikel 15 Uitslagregeling	10
Artikel 16 Herkansing	11
Artikel 17 Inzageprocedure	11
Artikel 18 Uitreiking diploma en cijferlijst	12
Artikel 19 Certificaat	12
Artikel 20 Vrijstellingen van rechtswege/Ontheffing	13
Artikel 21 Bijzondere bepalingen	13
Artikel 22 Gevallen onvoorzien	13

EXAMENREGLEMENT LANDSEXAMEN HAVO-VWO¹

De landsexamens zijn gebaseerd op de Landsverordening voortgezet onderwijs ter uitvoering van artikel 57, PB 1979, no. 29, zoals gewijzigd en het Landsbesluit landsexamens vwo, havo, vsbo, no. 21, d.d. 3 mei 2016. Dit examenreglement regelt de nadere uitvoering van de landsexamens.

De Landsexamencommissie, in de persoon van de examenvoorzitter, stelt jaarlijks ruim vóór aanvang van het examen het examenreglement vast.

Artikel 1 Definities

Voor de toepassing van dit Reglement wordt verstaan onder:

- *Onze Minister*: onze minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport
- *Landsexamen*: het landsexamen ter verkrijging van het diploma havo of vwo
- *Volledig landsexamen*: het examen in alle voor het landsexamen voorgeschreven vakken
- *Deellandsexamen*: het examen in één of meer van de voor het landsexamen voorgeschreven vakken
- *Aanvullend examen*: het examen voor kandidaten die op een dag- of avondschool zitten en een extra vak doen via het landsexamen
- *Centraal Examen: afkorting CE*: het centraal examen zoals bedoeld in art. 4 van het landsexamenbesluit vwo, havo en vsbo
- *Commissie-examen: afkorting CIE*: een commissie-examen zoals bedoeld in art. 4 van het landsexamenbesluit vwo, havo en vsbo
- *Examenonderdeel*: het centraal examen (CE) of het commissie-examen (CIE)
- *Kernvakken*: de vakken wiskunde, Engels en Nederlands.
- *Programma van Toetsing en Afsluiting (afkorting PTA)*: vakinformatie
- *Expertisecentrum voor Toetsen & Examens (afkorting ETE)*: uitvoerende organisatie, onderdeel van het ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (ministerie van OWCS), belast met het organiseren en afnemen van landsexamens voortgezet onderwijs
- *Landsexamencommissie*: de commissie belast met de afname van het commissie-examen (CIE) en het centraal examen (CE)
- *Voorzitter*: het hoofd van het Expertisecentrum voor Toetsen & Examens of een door deze aangewezen persoon
- *Secretaris*: een medewerker van het Expertisecentrum voor Toetsen & Examens. De voorzitter kan, indien nodig, meerdere secretarissen aanwijzen
- *Examenleider*: de coördinator van de examenorganisatie
- *De Onderwijsinspectie*: toezichthoudend orgaan

Artikel 2 Samenstelling Landsexamencommissie

1. De minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport benoemt de voorzitter en, op voordracht van de voorzitter, de overige leden van de landsexamencommissie per Ministeriële Beschikking.
2. Het ETE kan aan de Landsexamencommissie medewerkers toevoegen ten behoeve van werkzaamheden ter uitvoering van dit besluit, waaronder meerdere secretarissen en surveillanten.

Artikel 3 Deelnamecriteria

1. Om toegelaten te worden tot het landsexamen mag de kandidaat:
 - a. niet ingeschreven staan voor het eindexamen aan een dagschool, een avondschool of een dag-avondschool van hetzelfde schooltype, en
 - b. niet meer leerplichtig zijn.
2. De in het eerste lid gestelde voorwaarden gelden niet voor een kandidaat die een aanvullend examen aflegt.
3. Voor deelneming aan een landsexamen is een bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, vast te stellen bedrag verschuldigd.

¹

Overal waar in het examenreglement gesteld is “de kandidaat”, dient u ook de “kandidate” te lezen.

4. De kandidaat, die aan een landsexamen deelneemt, is verplicht zich op verzoek van hen die deze examens afnemen of daarop toezicht houden, te legitimeren.
5. Uit de aanmelding voor het landsexamen blijkt tevens of sprake is van een of meer vrijstellingen of ontheffingen als bedoeld in artikel 20.
Het examengeld is afhankelijk van het aantal vakken waarin examen gedaan wordt en is gebaseerd op het Landsbesluit 16 september 1994, no. 149, t.w.:
- een volledig examen, kost fl. 75,-
- anders, per vak betaalt u fl. 30,- met een maximum van fl. 90,-
Het examengeld t.b.v. Landsexamen Curaçao dient gestort te worden bij de **Maduro & Curiel's Bank** op rekeningnummer **31968306** van de Overheid van Curaçao (algemene middelen) t.n.v. Ministerie van OWCS t.b.v. landsexamens vo met vermelding van LEX 2025 en uw naam. *Storting is uitsluitend via de MCB Bank mogelijk.*
6. Het originele betalingsbewijs moet op uiterlijk **4 november 2024** ingeleverd worden bij het ETE of gemaild worden naar het e-mail adres: landsexamens@ete.cw
7. Een **bevestiging van de aanmelding** dient op uiterlijk **2 december 2024** ingeleverd te worden bij het ETE.
8. De overige exameneisen (werkstuk(ken), literatuurlijst(en), en leesdossier(s)) moeten uiterlijk **20 januari 2025** ingeleverd worden bij het ETE.

Artikel 4 Indeling en inrichting landsexamen

1. Het landsexamen bestaat voor ieder vak uit een commissie-examen (CIE) en een centraal examen (CE).
2. Het CIE omvat mede de beoordeling van een profielwerkstuk.
3. Het landsexamen wordt afgenomen in overeenstemming met het desbetreffende examenprogramma havo-vwo ofwel het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA).
4. Ten aanzien van het CIE geldt dat:
 - a. keuzen die als gevolg van het in het tweede lid bedoelde examenprogramma moeten of kunnen worden gemaakt door de school, worden gemaakt door de voorzitter van de landsexamencommissie of een door haar aangewezen persoon, en
 - b. de voorzitter van de landsexamencommissie of een door haar aangewezen persoon kan afwijken van de voorschriften met betrekking tot het schoolexamen (SE) die om praktische redenen in het CIE niet uitvoerbaar zijn, met dien verstande dat het CIE zoveel mogelijk gelijkwaardig blijft aan het SE.
5. De voorzitter van de landsexamencommissie stelt jaarlijks voor elk vak een PTA vast in de vorm van 'vakinformatie'. Deze vakinformatie bevat, naast de eindtermen voor het CE en het CIE, ook de exameneisen en regels betreffende het examen.
In de vakinformatie wordt in elk geval aangegeven:
 - a. welke onderdelen van het examenprogramma tijdens het CE en welke onderdelen tijdens het CIE worden getoetst;
 - b. de wijze waarop het CIE plaatsvindt;
 - c. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het CIE en het eindcijfer tot stand komt.

Artikel 5 Examendossier en werkstukken

1. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het CIE, zoals gedocumenteerd in een door de voorzitter gekozen vorm. Dit betreft onder andere – per vak verschillend – handelingsdelen en/of werkstukken (zoals verslagen) en/of leesdossiers, literatuurlijsten.
2. Bij een klein aantal vakken dient een handelingsdeel ofwel zelfstandig bestudeerd onderwerp (onderzoek) naar behoren te zijn uitgevoerd. Een handelingsdeel bestaat meestal uit vooraf in te leveren werkstukken aan de hand van een zelfstandig verricht onderzoek (praktijk/literair) en een presentatie daarover.
3.
 - a. Titel werkstukken met inhoudsopgaven en literatuurlijst leesdossiers, literatuurlijsten gelezen boeken dienen op **uiterlijk maandag 2 december 2024** digitaal te worden ingeleverd aan de secretaris van de landsexamencommissie vwo-havo-vsbo bij het ETE via e-mail landsexamens@ete.cw
 - b. De **werkstukken** die onderdeel uitmaken van de handelingsdelen, leesdossier, samenvatting boekenlijst dienen **uiterlijk vrijdag 20 januari 2025 in tweevoud en voorzien van een authenticiteitsverklaring** te worden ingeleverd aan de secretaris van de landsexamencommissie vwo-havo-vsbo bij het ETE.
Let op: het werkstuk moet authentiek zijn en is een individueel product. Een groepsopdracht is dus niet toegestaan!

4. De examinatoren moeten vóór aanvang van het mondelinge CIE van het zelfstandig bestudeerd onderwerp, de werkstukken kunnen inzien. Als de ingediende werkstukken in formeel algemeen opzicht niet voldoen aan de gestelde eisen, kan de kandidaat voor het betreffende vak /de betreffende vakken niet deelnemen aan het examen. Hierin neemt de voorzitter de eindbeslissing.
5. Wanneer de in te leveren stukken niet tijdig door de landsexamencommissie ETE zijn ontvangen, wordt de kandidaat voor het betreffende vak niet opgeroepen voor het CIE en CE of wordt de reeds verstuurde oproep ingetrokken. De kandidaat wordt hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Artikel 6 Opzet en duur commissie-examen (CIE)

1. Een CIE kan bestaan uit:
 - een mondeling examen (leerstof en evt. presentatie van het zelfstandig bestudeerd onderwerp c.q. onderzoek);
 - eventueel tevens een schriftelijke toets;
 - een presentatie van het profielwerkstuk.
2. Het mondelinge examen heeft een duur van 40 minuten en 20 minuten voorbereiding. Bij het mondelinge examen wordt de examenstof, kennis van het vak, getoetst en/of de eventuele presentatie van het zelfstandig bestudeerde onderwerp of onderzoek. De schriftelijke toets heeft afhankelijk van het vak een duur van 120, 150 of 180 minuten. De presentatie van het profielwerkstuk heeft een duur van 35 minuten.
3. Bij de voorbereiding van een mondeling examen (20 minuten) geldt dat indien een kandidaat te laat voor deze voorbereiding verschijnt, deze verloren tijd niet wordt gecompenseerd.
4. Als een kandidaat zich minder dan 5 minuten te laat meldt bij de examinatoren voor de *afname* van een mondeling examen, wordt het mondelinge examen afgenomen en duurt dit examen de daarvoor bestemde tijd: 40 minuten of in geval van profielwerkstuk 35 minuten.
5. Als een kandidaat zich 5 minuten of meer te laat meldt bij de examinatoren voor de afname van een mondeling examen, wordt geen mondeling examen meer afgenomen en wordt de kandidaat verdere deelname voor dat examenvak ontzegd.
6. In geval van aantoonbare overmacht kan de voorzitter van punt 5 afwijken.

Artikel 7 Beoordeling commissie-examen (CIE)

1. In het PTA is aangegeven waarop de kandidaat tijdens het CIE wordt beoordeeld en is de weging van de cijfers voor de verschillende onderdelen vastgesteld.
2. Inhoudelijke toetsing van een werkstuk of literatuurlijst gebeurt tijdens de afname van het mondelinge of het praktisch gedeelte van het CIE. Tijdens de afname worden vragen over het werkstuk gesteld. In de vakinformatie is per vak aangegeven welke invloed de beoordeling van het werkstuk, de bijbehorende presentatie en de beantwoording van daarover gestelde vragen heeft bij de bepaling van het cijfer voor het CIE.
3. De beantwoording van de vragen en de ingeleverde werkstukken, literatuurlijst dienen samen als voldoende te worden beoordeeld. Als de examinatoren van oordeel zijn dat het onderzoek/handelingsdeel niet naar behoren is uitgevoerd, wordt door de plaatselijke voorzitter voor het betreffende vak geen eindcijfer vastgesteld.
4. Dit beperkt niet het recht van de kandidaat op herkansing voor een CIE t.a.v. een bepaald vak (zie art. 16). Als dit onderdeel (het handelingsdeel) van het CIE niet *in hetzelfde examenjaar* naar behoren wordt uitgevoerd, vervallen de behaalde cijfers voor het CE en het CIE in dit vak.
5. In geval de kandidaat een of meer onderdelen van het CIE zonder geldige reden niet aflegt, wordt er geen cijfer voor het CIE vastgesteld en wordt hem deelname aan het CE in het betreffende vak ontzegd.
6. Enige geldige reden voor het niet afnemen van het CIE is ziekte of overlijden van 1^e of 2^e graad familie. Het verzoek en bewijs dient binnen twee dagen na datum van het betreffende examenonderdeel ingediend te worden bij de voorzitter c.q. secretaris van de examencommissie ter beoordeling van de legitimiteit van de opgegeven reden voor absentie. Het verzoek gaat vergezeld van, in geval van ziekte: een originele medische verklaring van een arts waaruit blijkt dat de kandidaat niet in staat was het betreffende examenonderdeel op de examen dag(en) te maken; in geval van overlijden van een familielid in de 1e of 2e graad: een kopie van de rouwkaart/Akte c.q. verklaring van overlijden.

Artikel 8 Profielwerkstuk

1. Het profielwerkstuk is een verplicht onderdeel van het havo- en vwo-landsexamen.
2. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn voor het desbetreffende profiel. Het profielwerkstuk heeft betrekking op ten minste één profielvak of twee vakken die behoren tot het desbetreffende profieldeel.
3. a. Titel profielwerkstuk, voorstel 'plan van aanpak' en inhoudsopgave profielwerkstuk dient op uiterlijk **2 december 2024** in tweevoud (separaat) worden ingeleverd aan de secretaris van de landsexamencommissie vwo-havo- vsbo van het ETE/ministerie van OWCS
b. Het profielwerkstuk, inclusief het 'plan van aanpak' en een 'logboek' moet **uiterlijk 20 januari 2025 in tweevoud (separaat)** worden ingeleverd aan de secretaris van de landsexamencommissie vwo-havo- vsbo van het ETE/ministerie van OWCS. Daarbij dient een getekende authenticiteitsverklaring te worden toegevoegd.
4. Tijdens de periode van het mondelinge examen dient de kandidaat over het profielwerkstuk aan twee examinatoren een 'presentatie' (toelichting) te geven. De wijze van presentatie kan via een PPT zijn of een posterpresentatie. De examinatoren stellen daarbij vragen over het profielwerkstuk. Voor deze presentatie en de bespreking daarover wordt 35 minuten ingeroosterd.
5. De kwaliteit van het profielwerkstuk, de presentatie en de beantwoording van vragen over het werkstuk worden in samenhang beoordeeld. Het cijfer hiervoor wordt meegerekend bij het cijfer voor het combinatievak.
6. Werkstukken die niet authentiek worden bevonden, zullen door de landsexamencommissie gediskwalificeerd worden. Aan de kandidaat wordt dan deelname aan het betreffende examenvak ontzegd.
7. De kandidaat die voor het profielwerkstuk een onvoldoende krijgt, krijgt in het 2e tijdvak één keer de gelegenheid om een nieuw profielwerkstuk in te leveren en te presenteren. Dit beperkt *niet* het recht van de kandidaat op herkansing voor een CIE t.a.v. een bepaald vak (zie art. 16).

Artikel 9 Examenafname (schriftelijk en mondeling)

1. Om aangemeld te zijn, dient de kandidaat het examengeld te hebben voldaan (zie artikel 3). Het originele betalingsbewijs moet op uiterlijk 4 november 2024 ingeleverd worden bij het ETE ofwel gemaïld worden naar landsexamens@ete.cw
Kandidaten die hun betaling niet zijn nagekomen, worden automatisch, zonder verdere kennisgeving, afgeschreven voor het landsexamen en kunnen dan in zijn geheel niet meer aan het landsexamen deelnemen.
2. De kandidaat moet zijn deelname aan het landsexamen herbevestigen op:
 - maandag **2 december 2024**, indien in een van de talen en/of wiskunde op havo- of vwo-niveau examen gedaan wordt;
 - maandag **27 januari 2025**, indien u examen doet in een ander vak dan de talen en/of wiskunde op havo- of vwo-niveau.Stuur hiervoor het formulier 'Bevestiging aanmelding', dat op de website www.ete.cw staat door deze te uploaden.
Let op:
Kandidaten die hun deelname niet hebben herbevestigd, worden automatisch, zonder verdere kennisgeving, afgeschreven voor het landsexamen en kunnen dan in zijn geheel niet meer aan het landsexamen deelnemen.
3. Eventuele wijzigingen van het vakkenpakket c.q. vakken en/of het profiel kunnen tot uiterlijk **maandag 4 november 2024** plaatsvinden. Na die datum zijn er geen wijzigingen meer mogelijk. Stuur hiervoor het 'Wijzigingsformulier', dat op de website www.ete.cw staat door deze te uploaden.
4. Voor een aantal vakken moet een werkstuk/leesdossier/literatuurlijst ingediend worden. Uiterlijke datum voor inlevering van de stukken is vrijdag **20 januari 2025**.
5. Uiterlijk **10 dagen** vóór de aanvang van een CIE en een CE zendt het ETE per e-mail, alleen aan de kandidaat die heeft betaald, zijn deelname heeft bevestigd en de benodigde werkstukken/literatuurlijst ingeleverd heeft, een examenoproep toe, waarin het examenvak, de examendag, de examenplaats, het aanvangstijdstip en de duur van het examen vermeld zijn.
6. Bij een examenonderdeel dat schriftelijk wordt afgenomen, dient de kandidaat, tenzij de examenoproep anders bepaalt, drie kwartier (45 minuten) vóór aanvang van de examenzitting op het ETE aanwezig te zijn.

7. In geval van een mondeling examen staat de aankomsttijd op de examenoproep vermeld.
8. De kandidaat dient op het examen ordelijk gekleed te zijn: petten, korte broeken, korte rokken, strapless bloesjes, slippers, zonnebrillen, breedgerande hoofddeksels, **e.d. zijn niet toegestaan**.
9. Bij het examen (zowel schriftelijk als mondeling) tekent de kandidaat een presentielijst als bewijs van aanwezigheid. Tevens dient de kandidaat zich te legitimeren met een geldig paspoort, rijbewijs of ander officieel identiteitsbewijs. Wanneer de kandidaat geen legitimatiebewijs kan tonen, is hij verplicht zich persoonlijk op de dag na het examen bij de secretaris van het landsexamen te legitimeren. Indien de kandidaat dit nalaat, wordt het examen ongeldig verklaard.
10. Bij aanvang van het examen (schriftelijk) legt de kandidaat op de rechterbovenhoek van zijn tafel ter controle: zijn oproepbrief en legitimatiebewijs.
11. Een kandidaat die te laat komt bij een examenonderdeel dat schriftelijk wordt afgenomen, mag tot uiterlijk een half uur (30 minuten) na de aanvang van de examenzitting tot het examenlokaal worden toegelaten. Zijn examen eindigt uiterlijk op het aangegeven eindtijdstip van deze examenzitting.
12. Bij alle vakken die op havo- en vwo-niveau middels een mondeling CIE worden geëxamineerd, met uitzondering van het profielwerkstuk, krijgt de kandidaat 20 minuten voorbereidingstijd. Daarvoor wordt de kandidaat 25 minuten voor aanvang van het mondeling examen verwacht in het voorbereidingslokaal om zich op het examen voor te bereiden. Deze voorbereiding is een verplicht onderdeel van het examen. De precieze aard van deze voorbereiding staat in de vakinformatie. Indien een kandidaat zich te laat voor de voorbereiding meldt, wordt de tijd die de kandidaat te laat is, niet gecompenseerd. Zijn examen begint op het in het rooster aangegeven tijdstip.
13. Als de kandidaat zich minder dan 5 minuten na het in het rooster aangegeven begintijdstip van zijn mondeling examen meldt bij de examinatoren, dan wordt het examen gewoon afgenomen. De door de kandidaat gemiste tijd wordt aan het eind van het examen toegevoegd. Bij de beoordeling wordt geen rekening gehouden met het feit dat de kandidaat zich niet of te kort heeft kunnen voorbereiden. Als de kandidaat zich 5 minuten of meer na het in het rooster aangegeven begintijdstip van zijn mondeling examen meldt bij de examinatoren, dan komt dit examen te vervallen.
14. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding van een surveillant het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de plaatselijke voorzitter of de door hem aangewezen vervanger, of de kandidaat het werk mag hervatten. Indien dat zo is, kan de gemiste tijd aan het eind van de zitting worden ingehaald. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, overlegt de plaatselijke voorzitter met de algemene examenleider. Wanneer het examen ongeldig wordt verklaard, wordt de kandidaat, indien mogelijk, op een ander moment in de gelegenheid gesteld het examen opnieuw af te leggen.
15. Na opening van de examenzitting in geval van een schriftelijk examen gelden de volgende regels:
 - a. Op straffe van uitsluiting van het examen is het de kandidaten niet toegestaan met elkaar te communiceren.
 - b. Het is de kandidaat niet toegestaan etenswaren te nuttigen tijdens het examen.
 - c. De kandidaat mag de examenzaal niet verlaten voordat 1/3 van de examentijd is verstreken met een minimum van een half uur. Heeft de kandidaat de zaal eenmaal verlaten, dan wordt hij niet meer in de examenzaal toegelaten gedurende de resterende tijd van de examenzitting.
 - d. Het onder artikel 15 lid b. gestelde is niet van toepassing indien de kandidaat met toestemming van de examenleider of een surveillant de zaal tijdelijk verlaat in verband met kennelijk onwel zijn of een aangevraagd sanitair intermezzo, het een en ander onder begeleiding van de examenleider of surveillant.
 - e. Bij het verlaten van de zaal levert de kandidaat het examenwerk in bij de surveillant of de examenleider. Het examennummer, het examenvak, het examenonderdeel en de naam van de kandidaat dient door de kandidaat op elk ingeleverd blad te worden vermeld.
16. Indien een kandidaat wegens een geldige reden, dit ter beoordeling van de voorzitter van de examencommissie met inachtneming van hetgeen bepaald in artikel 9.14, is verhinderd aan één of meer examenonderdelen en examenvakken deel te nemen, wordt de kandidaat de gelegenheid geboden om deel te nemen aan het tweede tijdvak examen voor betreffend(e) onderdeel/-delen en examenvak(ken). Indien het gemiste examen in het tweede tijdvak is, dan dient het derde tijdvak ingezet te worden, mits de kandidaat aan de vereiste(n) daarvoor voldoet.
17. Een schriftelijk verzoek om het afleggen van één of meerdere door de kandidaat gemiste examenonderdelen volgens artikel 9 lid 16, wegens een aantoonbare gewichtige reden, hetzij ziekte of overlijden van 1e of 2e graad familie, wordt binnen twee dagen na datum van het betreffende examenvak(ken) ingediend bij de voorzitter c.q. secretaris van de examencommissie ter beoordeling van

- de legitimiteit van de opgegeven reden voor absentie. Het verzoek gaat vergezeld van, in geval van ziekte, een originele medische verklaring van een arts waaruit blijkt dat de kandidaat niet in staat was het betreffende examenonderdeel op de examen dag(en) te maken; in geval van overlijden van een familielid in de eerste of tweede graad: een kopie van de rouwkaart/Akte c.q. verklaring van overlijden.
18. Een kandidaat die één vak moet inhalen mag een ander vak herkansen, mits de kandidaat zeker is dat het inhaal vak geen potentieel herkansingsvak is. Achteraf kan geen andere regeling worden getroffen.
 19. Een kandidaat die meer dan een vak op een dag moet afleggen, kan dit tot een maximum van twee vakken doen. Twee vakken inhalen en één herkansen kan dus alleen als een van de drie op een andere dag staat gepland.
 20. In geval dat voor een kandidaat twee examens gelijktijdig zijn ingeroosterd, doet de kandidaat de examens na elkaar, met een pauze van ten minste een uur, waarbij hij na het eerste examen in quarantaine wordt gehouden.
 21. Wanneer de kandidaat in het examenjaar een examenvak niet afrondt, komen de reeds behaalde resultaten voor het betreffende vak te vervallen. Een vak onderdeel dat voldoende is, wordt ook niet meegenomen.

Artikel 10 Gang van zaken tijdens het examen

1. Tenzij anders is bepaald, dient schriftelijk werk te worden gemaakt op papier van de landsexamens. De kandidaat voorziet elk papier van zijn naam, examennummer, vak, begin- en eindtijd en vermeldt, indien van toepassing, het type grafische rekenmachine.
2. Voor gebruik van hulpmiddelen en schrijfmaterialen: zie informatiedocument “Regeling toegestane hulpmiddelen” in het informatiepakket op de website.
De kandidaat dient zelf voor het nodige schrijfmateriaal en toegestane hulpmiddelen te zorgen.
3. Het examenwerk mag **niet** met potlood worden gemaakt.
4. De kandidaat mag geen papier, andere hulpmiddelen of informatiedragers, tabellen en boeken dan voorgeschreven, apparatuur waaronder begrepen digitale hulpmiddelen, horloges en middelen met een telefoon- of camerafunctie, jassen en tassen meenemen in de examenzaal.
5. Gedurende de afname van de examens zijn tijdens de mondelinge CIE's steeds minimaal twee examinatoren van de examencommissie aanwezig. Tijdens schriftelijke examens zijn er in principe twee toezichthouders (surveillanten) aanwezig.
6. De surveillanten mogen materialen en hulpmiddelen tijdens de zitting controleren en algemene aanwijzingen geven. De kandidaat is verplicht aanwijzingen van de examenleider en/of de surveillant op te volgen.
7. Tijdens een schriftelijk examen bevinden zich op de tafel van de kandidaat slechts de examenopgaven en het door de examenleiding verstrekte examenpapier, evenals een gum en/of potlood en/of pen en toegestane hulpmiddelen.
8. Tevens is het tijdens een examen niet toegestaan dat kandidaten met de surveillanten in gesprek gaan over het examen of andersom. Ook geven de surveillanten omtrent de opgaven aan de kandidaten geen enkele aanwijzing, van welke aard dan ook. Zelfs niet in het geval er sprake is van kennelijke fouten in de opgaven. Het een en ander moet in het proces-verbaal aangegeven worden zodat bij de verwerking van het examen c.q. beoordeling daar rekening mee gehouden kan worden.
9. De kandidaat die iets wilt vragen steekt een hand op en wacht op een reactie van de toezichthouder. Het examen mag op geen enkele wijze gestoord worden en de kandidaten mogen geen overlast ondervinden van binnen noch buiten de examenzaal.
10. Tijdens het examen mag niet worden gerookt en/of gegeten in de examenzaal en de examenwachtzaal.
11. Na het verstrijken van de examentijd stopt het examen. Nadat al het examenwerk is ingenomen en gecontroleerd, mag de kandidaat de examenruimte verlaten.
12. Eenmaal ingeleverd werk mag niet worden gewijzigd en/of aangevuld.
13. Examenwerk dat door de kandidaat buiten de examenruimte is gebracht, verliest zijn geldigheid.
14. Alle opgaven en verstrekte papieren blijven tijdens de zitting in de examenruimte.

Artikel 11 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig onderdeel van het landsexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing of vrijstelling aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de voorzitter maatregelen nemen. De kandidaat krijgt daarvan schriftelijk bericht.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar kunnen worden genomen, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor (een onderdeel) een CIE of CE van het desbetreffende vak;
 - b. het ontzeggen van (verdere) deelname aan een of meer onderdelen van het CIE en/of CE;
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer onderdelen van het reeds afgelegde deel van het CIE of het CE van het desbetreffende vak;
 - d. minder vergaande maatregelen dan die, bedoeld onder artikel 11 lid 2.a. tot en met 2.c.
 - e. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de voorzitter aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het CE legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het CE.
3. Indien de ontzegging, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, betrekking heeft op een kandidaat die in meer dan één vak examen aflegt, kan de ontzegging betrekking hebben op de examens van alle vakken.
4. Indien de onregelmatigheid pas wordt ontdekt na afloop van het examen, kan de voorzitter de kandidaat het betreffende diploma of het certificaat en de cijferlijst onthouden, of kan deze bepalen dat aan de betrokken kandidaat het diploma of certificaat en/of de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de voorzitter aan te wijzen onderdelen en op de door deze te bepalen wijze.
5. Alvorens een beslissing als bedoeld in artikel 11 lid 1 t/m lid 4 te nemen wordt de kandidaat in de gelegenheid gesteld door de voorzitter te worden gehoord. Bij minderjarigheid van de kandidaat geschiedt dit in aanwezigheid van diens ouders, voogden of verzorgers.
6. De voorzitter stelt de kandidaat, en bij minderjarigheid van de kandidaat ook diens ouders, voogden of verzorgers, van zijn beslissing in kennis (schriftelijk) en wijst daarbij op het bepaalde in het achtste lid.
7. De voorzitter maakt van de beslissing en van de feiten waarop deze steunt, onverwijld een rapport op. Hij zendt van dit rapport terstond een afschrift aan de onderwijsinspectie.
8. Indien door een kandidaat binnen drie dagen nadat de beslissing van de voorzitter te zijner kennis is gebracht, schriftelijk aan de onderwijsinspectie is verzocht de beslissing te herzien, stelt de onderwijsinspectie een onderzoek in, beslist binnen 3 weken op het verzoek en stelt zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het CIE of het CE af te leggen in de vakken waarvan hij de zittingen geheel of gedeeltelijk niet heeft meegemaakt.

Artikel 12 Commissie van Beroep

1. De kandidaat kan tegen een beslissing van de voorzitter in beroep gaan bij de door het ETE ingestelde Commissie van Beroep. Binnen drie dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, dient dit beroep schriftelijk (met een aangetekende brief) te worden verzonden aan de Commissie van Beroep. De Commissie van Beroep beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift, tenzij de commissie deze termijn gemotiveerd heeft, verlengd met ten hoogste twee weken. De Commissie van Beroep stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het examen geheel of gedeeltelijk af te leggen of opnieuw af te leggen. De Commissie van Beroep deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de wettelijk vertegenwoordigers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de Inspectie voortgezet onderwijs en aan de voorzitter van de landsexamencommissie. Het adres van de Commissie van Beroep luidt als volgt:
Commissie van Beroep, landsexamens vwo-havo-vsbo per adres: ETE/ministerie van OWCS, landsexamencommissie vwo-havo-vsbo, Schouwburgweg 26, Curaçao.
2. De Commissie van Beroep is samengesteld uit twee (ex-)schoolleiders van scholen voor voortgezet onderwijs (die niet als voorzitter, secretaris of examinator bij de landsexamens vwo, havo of vsbo zijn benoemd) en een onafhankelijk jurist. Om te voorkomen dat door afwezigheid van één of meer der leden (bijvoorbeeld wegens ziekte of vakantie) de Commissie van Beroep niet binnen de gestelde termijn een beslissing kan nemen, worden ook vervangende leden benoemd.

Artikel 13 Klachten en bezwaar

1. Indien een kandidaat niet tevreden is over de gang van zaken tijdens een examen dan dient hij terstond zijn beklag te doen bij de voorzitter van de landsexamencommissie. De voorzitter kan dan besluiten om naar aanleiding van de klacht maatregelen te nemen. Indien een kandidaat hiermee niet tevreden is, kan hij hierover een klacht indienen. Dergelijke klachten kunnen schriftelijk worden ingediend bij het ETE aan de voorzitter van de landsexamencommissie vwo-havo-vsbo. Als de betreffende klacht ontvankelijk is, wordt aan de kandidaat de gelegenheid geboden om tijdens een hoorzitting zijn klacht toe te lichten. Bij deze hoorzitting treedt een jurist van het ministerie van OWCS op als voorzitter en is een lid van de landsexamencommissie (niet de algemeen voorzitter) aanwezig om toelichting over de genomen maatregel te geven. De examensecretaris maakt daarvan een schriftelijk verslag, dat ter beoordeling aan de betreffende kandidaat wordt opgestuurd (voorgelegd).
2. Klachten over de dienstverlening van een medewerker van de landsexamencommissie kunnen schriftelijk worden ingediend bij de voorzitter van de landsexamencommissie.

Artikel 14 Uitslag

1. De uitslag wordt door de voorzitter en de secretaris vastgesteld op grond van (voor zover van toepassing):
 - één of meer door de landsexamencommissie uitgereikte cijferlijsten;
 - één cijferlijst van een school voor voortgezet onderwijs;
 - door de landsexamencommissie verleende vrijstellingsbewijzen.Vakken met een onvoldoende eindcijfer mogen bij de uitslag worden betrokken, mits voldaan wordt aan de uitslagregeling.
2. De hierboven bedoelde cijferlijsten en vrijstellingsbewijzen worden uitsluitend bij de vaststelling van de uitslag betrokken, indien na het jaar van het verrichten van de onderwijs- of examenprestatie waarop de cijferlijst of de vrijstelling berust, nog geen 10 jaren zijn verstreken.
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen voor het landsexamen, betrekken de voorzitter en de secretaris een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen wel aan de landsexameneisen om te slagen voldoen. De eindcijfers voor de vakken die niet bij de bepaling van de definitieve uitslag worden betrokken, worden op een aparte cijferlijst vermeld.
4. De uitslag luidt 'geslaagd voor het landsexamen' of 'afgewezen voor het landsexamen'.
5. De uitslag van het mondeling examen wordt aan het einde van de examenperiode waarin de mondelinge CIE's zijn afgenomen, schriftelijk aan de kandidaat meegedeeld.
6. De uitslag van het eerste tijdvak van het schriftelijke CE wordt uiterlijk 2 dagen vóór het herexamen schriftelijk aan de kandidaat meegedeeld.
7. Voor landsexamenkandidaten die reeds een cijferlijst hebben van een reguliere school en de cijfers die voldoende zijn, willen omwisselen voor een landsexamendiploma om te kunnen slagen geldt het volgende:
 - a. De kandidaat dient hiervoor een diploma-onderzoek aan te vragen door het formulier 'Diplomaonderzoek', dat op de website www.ete.cw staat in te leveren.
 - b. In zulks geval verricht de landsexamencommissie een diplomaonderzoek. Diplomaonderzoek betekent dat met alle behaalde resultaten vastgesteld wordt of iemand aan alle uitslagregels voldoet om in aanmerking te kunnen komen voor een landsexamendiploma.
 - c. In het jaar waarin het diplomaonderzoek wordt gehouden moet de dan geldende regelgeving worden toegepast. Kandidaten die door middel van een inwisseling in een bepaald jaar een diplomaonderzoek willen laten uitvoeren, moeten zich van tevoren op de hoogte stellen van de regelgeving.
 - d. Bij het overnemen van cijfers worden alle cijfers meegenomen die binnen 1 examenjaar zijn behaald. Combineren over examenjaren heen is niet toegestaan. Ook het combineren van school- en landsexamenresultaten binnen 1 vak is niet toegestaan.
 - e. De kandidaat dient een gewaarmerkte kopie van de cijferlijst van de school in te leveren.
 - f. Indien de kandidaat reeds een diploma heeft behaald en op basis van extra vakken of andere vakken het landsexamen doet, kan **geen** omruiling plaatsvinden.
8. Vakken van een eerder behaalde cijferlijst met een onvoldoend eindcijfer mogen bij de uitslag worden betrokken. Bij het diplomaonderzoek worden deze vakken aan de slagingsregeling getoetst.
9. Vakken die enkel bestaan uit een schoolexamen (SE) en geen CE-onderdeel hebben, tellen niet mee bij het bepalen van het gemiddelde over het CE.

Artikel 15 Uitslagregeling

1. De kandidaat die het landsexamen havo of vwo heeft afgelegd, is geslaagd indien hij:
 - a. voor al zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - b. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 5 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, of
 - c. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt, met dien verstande dat het eindcijfer 4 niet is behaald voor één van de kernvakken (wiskunde, Engelse taal en Nederlandse taal);
 - d. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 5 heeft behaald, dan wel voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld het eindcijfer 4 en voor één van deze vakken het eindcijfer 5 heeft behaald, en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, het eindcijfer 6 of hoger heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt, met dien verstande dat het eindcijfer 4 niet is behaald voor één van de kernvakken (wiskunde, Engelse taal en Nederlandse taal) en voor maximaal één van de kernvakken het eindcijfer 5 is behaald.
2. Het profielwerkstuk wordt met een cijfer afgesloten dat meetelt voor het combinatiecijfer.
3. In aanvulling op het eerste lid geldt dat het rekenkundig gemiddelde van alle vastgestelde cijfers die een kandidaat heeft behaald voor het CE, een 5,5 of hoger is.
4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van het vak 'combinatiecijfer', voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: algemene sociale wetenschappen, algemene natuurwetenschappen en profielwerkstuk. Er mag per combinatiecijfer vak geen cijfer lager dan een 4 worden behaald. Het afgeronde cijfer mag niet lager dan een 4 zijn.
5. Het eindcijfer, bedoeld in het eerste lid, wordt bepaald als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
6. De kandidaat die niet voldoet aan de voorwaarden, genoemd in het eerste t/m vierde lid, is afgewezen voor het landsexamen.

Artikel 16 Herkansing

1. Landsexamenkandidaten die een volledig examen doen mogen één vak van het CIE en één vak van het CE - in hetzelfde examenjaar - herkansen, mits zij daardoor alsnog kunnen slagen voor het landsexamen. Dit kan hetzelfde vak zijn, maar dat kunnen ook verschillende vakken zijn. Bij de uitreiking van de cijferlijst na afloop van het CE eerste tijdvak wordt aan de kandidaat die daarvoor in aanmerking komt, een herkansingsformulier uitgereikt. De kandidaat kan, binnen de daarvoor gestelde termijn, aangeven of hij wel of niet aan de herkansing wenst deel te nemen én voor welk(e) vak(ken). De opgave van herkansing dient in ieder geval **uiterlijk twee dagen vóór het tweede tijdvak** bij de landsexamencommissie van het ETE bekend gemaakt te worden door het inleveren van het herkansingsformulier.
2. Kandidaten die een deel- of aanvullend examen doen mogen alleen één vak van het CE herkansen en geen CIE.
3. Herkansing voor één vak van het CE, niet zijnde het CIE, is mogelijk tijdens het 3e tijdvak indien het examen in het eerste- of tweede tijdvak om geldige redenen niet afgelegd kon worden.
4. De in lid 2 geldige redenen zijn ziekte van de kandidaat(e) of overlijden van 1e en 2e graad familielid. In geval van ziekte moet de kandidaat een originele doktersverklaring over te leggen waarin vermeld staat dat de kandidaat op de desbetreffende examendatum niet in staat was om deel te nemen aan het examen. In geval van overlijden dient de kandidaat een kopie van de rouwkaart of een Akte c.q. verklaring van overlijden te overleggen. De betreffende bewijzen dienen binnen 24 uur na de examendatum persoonlijk bij de secretaris van de examencommissie ingeleverd te worden. Indien het bewijs niet binnen de vastgestelde tijd ingeleverd wordt, kan de kandidaat geen herkansing doen.
5. Bij herkansing voor één vak van het CIE stelt de landsexamencommissie vast welke onderdelen van het examenprogramma van het vak dit betreft.
In geval het CIE uit meerdere onderdelen bestaat, mogen alleen de vak onderdelen waarvoor de kandidaat een onvoldoende heeft behaald, worden herkanst.
6. Het hoogste cijfer van de cijfers (deelcijfers) behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde CIE respectievelijk CE geldt als definitief cijfer voor het CIE respectievelijk CE.

Artikel 17 Inzageprocedure

Schriftelijk examen:

1. De kandidaat heeft gedurende één week aansluitend op de bekendmaking van de uitslag het recht het werk te komen inzien. Betrokkene richt hiertoe een schriftelijk verzoek aan de voorzitter van het Landsexamen ofwel de secretaris van de examencommissie. De inzage vindt onder toezicht plaats op het ETE.
2. De kandidaat krijgt inzage in:
 - a. het examen, de standaarduitwerkingen en de normering;
 - b. een kopie van het eigen examenwerk;
 - c. het behaalde, niet afgeronde, cijferIn geval van een examen dat geheim is verklaard, is inzage door de kandidaat in het gemaakte werk niet mogelijk; desgewenst kan een mondelinge toelichting gegeven worden.
3. De inzageprocedure in geval van een schriftelijk examen is als volgt:
 - binnen twee dagen na mededeling van de uitslag dient de kandidaat zich schriftelijk, via een e-mail naar landsexamens@ete.cw, aan te melden voor inzage;
 - de secretaris van de examencommissie stelt een algemene dag vast waarop kandidaten het gemaakte werk kunnen inzien. De datum van inzage wordt binnen drie dagen na bekendmaking van de uitslag aan de kandidaten die aangemeld hebben voor inzage meegedeeld;
 - de inzage geschiedt onder toezicht van de examencoördinator van het ETE en door de examinatoren;
 - de kandidaat mag geen aantekeningen maken in het werk en discussie is in principe niet mogelijk;
 - indien een derde aanwezig is, is hij toehoorder;
 - na inzage wordt een proces-verbaal opgemaakt, dat door de examinator en de kandidaat getekend wordt.Nota bene: inzage na het eerste tijdvak, kan niet vóór het tweede tijdvak geschieden, daar het tijdstip van de uitslag en het tijdstip van aanvang van het tweede tijdvak tekort is.
4. Mondeling examen:
 1. In geval van een mondelinge examen krijgt de kandidaat een toelichting door de examinator aan de hand van het protocol.
 2. Artikel 17 lid 1, 3 en 4 van het schriftelijke examen zijn ook hier van toepassing.

Artikel 18 Uitreiking diploma en cijferlijst

1. Aan de voor een landsexamen havo of vwo geslaagde kandidaat wordt een diploma uitgereikt. Bij het diploma wordt een cijferlijst uitgereikt met daarop vermeld, voor zover van toepassing:
 - de vakken waarin is geëxamineerd;
 - de vakken waarvoor een vrijstelling is verleend;
 - de cijfers voor het CIE en het CE en het eindcijfer per vak;
 - het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk en de beoordeling daarvan;
 - de uitslag.
2. Aan een kandidaat die heeft deelgenomen aan een volledig examen havo of vwo en daarvoor niet is geslaagd wordt een cijferlijst uitgereikt met daarop vermeld, voor zover van toepassing:
 - de vakken waarin is geëxamineerd;
 - de vakken waarvoor een vrijstelling is verleend;
 - de cijfers voor het CIE, het CE en het eindcijfer per vak;
 - het cijfer voor letterkunde dat ontstaat uit de deelcijfers voor het onderdeel letterkunde voor de talen waar dat met een deelcijfer wordt uitgedrukt;
 - het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk en de beoordeling daarvan;
 - de uitslag.
3. Aan een kandidaat die heeft deelgenomen aan een deel-/aanvullend examen havo of vwo wordt een certificaat uitgereikt voor de vakken waarvoor de kandidaat een voldoende heeft behaald met daarop vermeld, voor zover van toepassing:
 - de vakken/het vak waarin is geëxamineerd;
 - de cijfers voor het CIE, het CE en het eindcijfer per vak;
 - het deelcijfer voor het onderdeel letterkunde voor de talen waar dat met een deelcijfer wordt uitgedrukt;
 - het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk en de beoordeling daarvan: 'onvoldoende', 'voldoende' of 'goed'.De kandidaat krijgt een verklaring voor de vakken die onvoldoende zijn.

4. Het diploma en/of de cijferlijst en/of het certificaat worden in de maand juli van het examenjaar door de voorzitter c.q. secretaris van het landsexamen uitgereikt. De kandidaten ontvangen hiervoor een oproep.

Artikel 19 Certificaat

1. Indien een kandidaat is afgewezen (bij een volledig examen) of bij deelname aan een deel/aanvullend Landsexamen, worden voor de vakken en deelvakken waarvoor een **voldoende resultaat** is behaald, een certificaat uitgereikt.
2. Als een examen in een vak of deelvak bestaat uit een CIE en een CE dienen deze in hetzelfde examenjaar te worden afgelegd om een certificaat voor dit vak of deelvak te kunnen verkrijgen. Ook de betreffende handelingdelen dienen in hetzelfde jaar naar behoren te zijn uitgevoerd.

Artikel 20 Vrijstellingen van rechtswege/Ontheffing

1. Onverminderd vrijstellingen op grond van de artikelen 4, 5 en 6 van het Landsbesluit eindexamens vwo, havo of vsbo en met inachtneming van de beperking in artikel 25, derde lid, aanhef en onderdeel d, dat van een school voor voortgezet onderwijs slechts één cijferlijst in beschouwing kan worden genomen, is de kandidaat die landsexamen aflegt,
 - a. vrijgesteld van het examen in een vak in het vwo op grond van het examen vwo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger of een daarmee overeenkomende waardering is behaald;
 - b. vrijgesteld van het examen in een vak in het havo op grond van een examen vwo of havo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger of een daarmee overeenkomende waardering is behaald;
 - c. vrijgesteld van het examen in een vak in het vsbo op grond van een examen vwo of havo of vsbo of mavo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger of een daarmee overeenkomende waardering is behaald;
 - d. vrijgesteld van het examen in:
 1. het vak management en organisatie in het vwo op grond van een examen vwo in het vak economie II, indien voor dat vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;
 2. het vak mens en maatschappij in het vsbo op grond van een examen mavo in het vak aardrijkskunde of het vak geschiedenis, indien voor dat vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;
 3. het vak economie in het vsbo op grond van een examen mavo in het vak handelskennis, indien voor dat vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;
 - e. vrijgesteld van het examen in een vak van het vwo of havo of vsbo op grond van het overeenkomstige examen, afgelegd in Nederland of in Aruba, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger of een daarmee overeenkomende waardering is behaald;
 - f. vrijgesteld van, indien het betreft het landsexamen vwo of havo, het profielwerkstuk of, indien het betreft het landsexamen vsbo, het sectorwerkstuk, indien het betreffende werkstuk reeds eerder is gemaakt, en dat is beoordeeld met een "voldoende" of "goed".
 - g. vrijgesteld van het vak algemene sociale wetenschappen vwo indien reeds in het bezit van het diploma havo.
2. Het eerste lid onderdeel d, is uitsluitend van toepassing indien na het jaar waarin het eindcijfer of de beoordeling is vastgesteld, nog geen 10 jaren zijn verstreken. uitsluitend van toepassing indien na het jaar waarin het eindcijfer of de beoordeling is vastgesteld, nog geen 10 jaren zijn verstreken.
3. In aanvulling op het eerste lid, onderdelen a en b, is de kandidaat die het eindexamen vwo aflegt, vrijgesteld van het vak literatuur onderdeel literatuur, indien de kandidaat hiervoor bij een eerder afgelegd examen een eindcijfer 6 of hoger heeft behaald. Dit is alleen geldig indien literatuur als apart cijfer op de cijferlijst is opgenomen gebaseerd op de regeling geïntegreerd literatuur onderwijs.
4. Op basis van een diploma of getuigschrift, niet zijnde een diploma of certificaat vwo, havo, vsbo kan een kandidaat een verzoek om ontheffing voor één of meer vakken indienen.
5. Een verzoek om ontheffing met onderliggende stukken voor één of meer vakken zoals bedoeld in lid 1, dient op uiterlijk 16 september 2024 te worden ingediend bij de secretaris van het landsexamen.

Artikel 21 Bijzondere bepalingen

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van dit reglement en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijk karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van dit reglement de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

Artikel 22 Gevallen onvoorzien

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de algemene voorzitter van de Landsexamencommissie tenzij anders bepaald in het Landsbesluit Landsexamens vwo, havo, vsbo no. 21, d.d. 3 mei 2016.

